

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36020386	Marco do Camballón	Vila de Cruces	2022/2023

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CMSSC01	Atención a persoas en situación de dependencia	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0210	Organización da atención ás persoas en situación de dependencia	2022/2023	7	123	147

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	ROSARIO IGLESIAS GRANJA
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión departamento

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O currículo do módulo de "Organización da atención a persoas en situación de dependencia" establécese tomando en consideración a realidade socioeconómica e as características xeográficas, socio-productivas e laborais propias do entorno de implantación.

Os referentes curriculares a tales efectos serán a Orde ECD/340/2012, de 15 de febreiro, pola que se establece o currículo do ciclo formativo de Grado Medio correspondente ao título de Técnico en Atención a Personar en Situación de Dependencia determinado polo Real Decreto 1593/2011, así como o Decreto 226/2012 polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao medio correspondente ao título de técnico en atención a persoas en situación de dependencia na Comunidade Autónoma de Galicia.

Este derradeiro documento establece como contorno profesional do ciclo a actividade no sector de servizos ás persoas, de carácter asistencial, psicosocial e de apoio á xestión doméstica.

As ocupacións e os postos de traballo máis salientables son os seguintes:

- Coidador/a de persoas en situación de dependencia en institucións e/ou domicilios.
- Coidador/a en centros de atención psiquiátrica.
- Xerocultor/a.
- Gobernante/a e subgobernante/a de persoas en situación de dependencia en institucións.
- Auxiliar responsable de planta de residencias de maiores e persoas con discapacidade.
- Auxiliar de axuda a domicilio.
- Asistente de atención domiciliaria.
- Traballador/a familiar.
- Auxiliar de educación especial.
- Asistente persoal.
- Teleoperador/a de teleasistencia.

Con respecto á prospectiva do título no sector, cabe sinalar:

1. As medidas establecidas na Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia, así como o aumento de persoas da terceira idade, fai previsible unha alta inserción laboral e unha tendencia de crecemento estable.
2. A diminución de coidadores informais no ámbito familiar derivada da situación socioeconómica e laboral das familias redundará tamén nunha maior empregabilidade das persoas con esta titulación.
3. O forte crecemento dos servizos de atención diúrna que se observa vai requirir profesionais con maior competencia e versatilidade na realización de actividades de apoio psicosocial.
4. A asistencia para a autonomía persoal, que aparece como sector emerxente, esixe profesionais con competencias relacionadas coa función de acompañamento.
5. A progresiva implantación das novas tecnoloxías fai necesaria unha actualización permanente neste campo, para adaptarse aos cambios que se vaian introducindo nas institucións e no propio domicilio.

A competencia xeral deste título consiste en atender as persoas en situación de dependencia no ámbito domiciliario e institucional, co fin de manter e mellorar a súa calidade de vida, realizando actividades asistenciais e non asistenciais, psicosociais e de apoio á xestión doméstica, aplicando medidas e normas de prevención e seguridade, e derivándoas a outros servizos en caso necesario.

As competencias profesionais, persoais e sociais ás que contribúe este módulo son:

- a) Determinar as necesidades asistenciais e psicosociais da persoa en situación de dependencia mediante a interpretación da información obtida acerca da persoa a través do plan de atención individual, respectando a súa confidencialidade.

- b) Organizar as actividades de atención ás persoas en situación de dependencia, favorecendo a súa colaboración e a da familia, e tendo en conta as directrices establecidas no plan de atención individualizada.
- i) Aplicar medidas de prevención e seguridade tanto para as persoas en situación de dependencia como para o persoal profesional, en distintos ámbitos de intervención.
- m) Realizar tarefas de acompañamento e asistencia persoal, respectando as directrices do plan individual de vida independente e as decisións da persoa usuaria.
- n) Asesorar as persoas en situación de dependencia, as familiares e o persoal coidador non formal, proporcionándolles pautas de actuación no coidado e na atención asistencial e psicosocial, e adecuando a comunicación e as actitudes ás características das persoas interlocutoras.
- ñ) Resolver as continxencias con iniciativa e autonomía, amosando unha actitude autocrítica e procurando alternativas para favorecer o benestar das persoas en situación de dependencia.
- o) Colaborar no control e no seguimento das actividades asistenciais, psicosociais e de xestión domiciliaria, cubrindo os rexistros oportunos, manexando as aplicacións informáticas do servizo e comunicando as incidencias detectadas.
- r) Actuar con responsabilidade e autonomía no ámbito da súa competencia, organizando e desenvolvendo o traballo asignado, e cooperando ou traballando en equipo con outros profesionais no contorno de traballo.
- t) Comunicarse eficazmente, respectando a autonomía e competencia das persoas que interveñen no ámbito do seu traballo.
- u) Aplicar os protocolos e as medidas preventivas de riscos laborais e protección ambiental durante o proceso produtivo, para evitar danos nas persoas, no contexto laboral e no ambiente.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	O BENESTAR SOCIAL E A ATENCIÓN Á DEPENDENCIA	Nesta unidade traballarase o marco normativo e organizativo da atención á dependencia en España e Galiza, así como os diferentes servizos e recursos dos que dispoñemos para atender ás persoas en situación de dependencia. Tamén traballarase a organización e a formación do equipo de traballo, así como as técnicas de traballo que son máis operativas para a súa xestión.	38	25
2	A ORGANIZACIÓN DA INTERVENCIÓN	Nesta unidade traballarase como se planifica unha intervención da atención a persoas en situación de dependencia, así como o plan de atención individualizado e a súa elaboración e o plan de vida independente e a asistencia persoal.	37	25
3	ACCESIBILIDADE E PARTICIPACIÓN. RECURSOS	Nesta unidade que vai traballar os principios de accesibilidade universal e deseño para todos/as, as barreiras arquitectónicas, as condicións de accesibilidade, seguridade, salubridade, confort que deben prestar os edificios e o mobiliario dos centros de atención a persoas en situación de dependencia.	37	25
4	DOCUMENTACIÓN PARA A PRESTACIÓN DE SERVIZOS E PARA A ORGANIZACIÓN PERSOAL E DO EQUIPO	Nesta unidade traballaremos a documentación básica que utilizaremos nun centro residencial e como manexamos esta documentación.	35	25

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	O BENESTAR SOCIAL E A ATENCIÓN A DEPENDENCIA	38

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Interpreta programas de atención ás persoas en situación de dependencia, tendo en conta a relación entre o modelo organizativo e de funcionamento e o marco legal.	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Comparouse a normativa en materia de atención ás persoas en situación de dependencia nos ámbitos comunitario, estatal, autonómico e local.
CA1.2 Descríbense os modelos e os servizos de atención ás persoas en situación de dependencia.
CA1.3 Identifícanse os requisitos e as características organizativas e funcionais que deben cumprir os servizos de atención ás persoas en situación de dependencia.
CA1.4 Descríbense as estruturas organizativas e as relacións funcionais tipo dos equipamentos residenciais dirixidos a persoas en situación de dependencia.
CA1.5 Descríbense as funcións, os niveis e os procedementos de coordinación dos equipos interdisciplinares dos servizos de atención ás persoas en situación de dependencia.
CA1.6 Identifícanse os recursos humanos necesarios para garantir a atención integral das persoas en situación de dependencia.
CA1.7 Identifícanse as funcións do persoal técnico en atención a persoas en situación de dependencia no equipo interdisciplinar das institucións e nos servizos para a atención ás persoas en situación de dependencia.
CA1.8 Argumentouse a importancia dun equipo interdisciplinar na atención ás persoas en situación de dependencia.
CA1.9 Actuouse desenvolvendo actitudes axeitadas cara o módulo.

4.1.e) Contidos

Contidos
Marco legal da atención ás persoas en situación de dependencia: ámbito europeo, estatal, autonómico e local.
Modelos e servizos de atención ás persoas en situación de dependencia. Principios que rexen a atención ás persoas en situación de dependencia. Sistema para a autonomía e a atención á dependencia (SAAD): finalidade, prestacións e servizos. Rede de servizos
Equipamentos para a atención ás persoas en situación de dependencia: requisitos, organización e funcionamento.
Equipo interdisciplinar nos servizos de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia: composición, funcións, niveis e procedementos de coordinación.
Papel do persoal técnico en atención ás persoas en situación de dependencia nos equipos interdisciplinares.
Actitude adecuada

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	A ORGANIZACIÓN DA INTERVENCIÓN	37

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Interpreta programas de atención ás persoas en situación de dependencia, tendo en conta a relación entre o modelo organizativo e de funcionamento e o marco legal.	NO
RA2 - Organiza a intervención coas persoas en situación de dependencia, para o que selecciona as estratexias en función das súas características e das directrices do programa de intervención.	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.9 Actúouse desenvolvendo actitudes axeitadas cara o módulo.
CA2.1 Descríbóronse as estratexias de intervención para o desenvolvemento das actividades de atención ás persoas en situación de dependencia.
CA2.2 Interpretáronse correctamente as directrices, as estratexias e os criterios establecidos nun plan de atención individualizado.
CA2.3 Determináronse as intervencións que cumpra realizar para a atención ás persoas en situación de dependencia a partir dos protocolos de actuación da institución correspondente.
CA2.4 Seleccionáronse estratexias para a atención ás persoas en situación de dependencia a partir das súas características e do plan de atención individualizado.
CA2.5 Seleccionáronse métodos de traballo adaptados aos recursos dispoñibles e ás especificacións do plan de traballo ou de atención individualizado.
CA2.6 Estableceuse a secuencia das actividades e as tarefas atendendo ás necesidades da persoa en situación de dependencia e á organización racional do traballo.
CA2.7 Descríbóronse os principios metodolóxicos e as pautas de actuación do persoal técnico nas tarefas de apoio para a vida independente.
CA2.8 Argumentouse a importancia de respectar os principios de promoción da vida independente e as decisións das persoas usuarias.

4.2.e) Contidos

Contidos
Institucións e organismos relacionados coa cultura de vida independente. Programas de apoio á vida independente e promoción da participación social.
Actitude adecuada
Métodos de traballo na atención ás persoas en situación de dependencia. Metodoloxía de intervención. Estratexias de intervención en función das características da persoa usuaria e do servizo. Protocolos de recepción e acollemento. Observación na promoción
Plan de atención individualizado: características, elementos constitutivos, profesionais que interveñen, distribución de tarefas, horarios e quendas.
Plan individual de vida independente: características, elementos constitutivos e persoas que interveñen.
Apoio persoal para a vida independente.
Apoio persoal no ámbito escolar.
Funcións e tarefas do asistente persoal: metodoloxía de traballo; principios e pautas de actuación.
Plan de traballo do profesional.
Xustificación da necesidade de organización da intervención.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	ACCESIBILIDADE E PARTICIPACIÓN. RECURSOS	37

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Interpreta programas de atención ás persoas en situación de dependencia, tendo en conta a relación entre o modelo organizativo e de funcionamento e o marco legal.	NO
RA3 - Organiza os recursos necesarios para a intervención, tendo en conta a relación entre o contexto onde desenvolva a súa actividade e as características das persoas en situación de dependencia.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.9 Actúouse desenvolvendo actitudes axeitadas cara o módulo.
CA3.1 Identifícanse os factores do medio que favorecen ou iniben a autonomía das persoas na súa vida cotiá.
CA3.2 Recoñeceuse a moblaxe e os instrumentos de traballo propios de cada contexto de intervención.
CA3.3 Acondicionouse a zona para favorecer a mobilidade e os desprazamentos das persoas en situación de dependencia, así como o seu uso e a súa utilidade.
CA3.4 Identificouse a normativa en materia de prevención e seguridade para organizar os recursos.
CA3.5 Aplicáronse os criterios que cumpra seguir na organización de espazos, equipamentos e materiais para favorecer a autonomía das persoas.
CA3.6 Identifícanse as axudas técnicas necesarias para favorecer a autonomía e a comunicación da persoa.
CA3.7 Descríbense os recursos do contexto para mellorar a intervención.

4.3.e) Contidos

Contidos
<p>Actitude adecuada</p> <p>Instalacións e edificios destinados a persoas en situación de dependencia. Deseño arquitectónico de equipamentos destinados a persoas en situación de dependencia. Lexislación sobre requisitos de espazo dos equipamentos residenciais. Condicións e criterios</p> <p>Importancia do medio na autonomía das persoas. O contexto como causa da dependencia. Factores e grao de incidencia nas actividades da vida diaria.</p> <p>Moblaxe adaptada: características e tipos; materiais e instrumentos de traballo para o seu mantemento.</p> <p>Accesibilidade e adaptación da área para a vida independente.</p> <p>Produtos de apoio.</p> <p>Normativa de prevención e seguridade. Áreas seguras.</p>

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	DOCUMENTACIÓN PARA A PRESTACIÓN DE SERVIZOS E PARA A ORGANIZACIÓN PERSOAL E DO EQUIPO	35

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Interpreta programas de atención ás persoas en situación de dependencia, tendo en conta a relación entre o modelo organizativo e de funcionamento e o marco legal.	NO
RA3 - Organiza os recursos necesarios para a intervención, tendo en conta a relación entre o contexto onde desenvolva a súa actividade e as características das persoas en situación de dependencia.	NO
RA4 - Xestiona a documentación básica da atención a persoas en situación de dependencia en relación cos obxectivos da intervención.	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.9 Actuouse desenvolvendo actitudes axeitadas cara o módulo.
CA3.8 Argumentouse a importancia de informar as persoas en situación de dependencia e as súas familias ou o persoal cuidador non formal sobre as actividades programadas, para favorecer a súa participación.
CA4.1 Identifícaronse os elementos que debe recoller a documentación básica da persoa usuaria.
CA4.2 Aplicáronse protocolos de recollida da información precisa para coñecer os cambios das persoas en situación de dependencia e o seu grao de satisfacción.
CA4.3 Xustificouse a utilidade e a importancia de documentar por escrito a intervención realizada.
CA4.4 Identifícaronse as canles de comunicación das incidencias detectadas.
CA4.5 Integrouse, organizouse e actualizouse toda a documentación, para confeccionar un modelo de expediente individual.
CA4.6 Aplicáronse criterios de actuación que garantan a protección de datos das persoas usuarias.
CA4.7 Utilizáronse equipamentos e aplicacións informáticas para a xestión da documentación e os expedientes.
CA4.8 Valorouse a importancia de respectar a confidencialidade da información.

4.4.e) Contidos

Contidos
Actitude adecuada
Documentación para a organización da atención ás persoas en situación de dependencia: inventarios e protocolos para a detección de necesidades e reposición de materiais.
Documentos para o control do traballo: planificación de persoal, calendarios de quendas e vacacións, inventarios, e fichas de pedidos de servizos de mantemento e reposición de materiais.
Expediente individual: elementos, informes, follas de incidencia, protocolos de actuación individualizados, fichas de control de evolución, follas de seguimento sanitario, etc.
Rexistro da información: técnicas e instrumentos.
Clasificación e arquivo da información: técnicas e instrumentos.
Protección de datos de carácter persoal.
Transmisión da información. Partes de incidencias. Informes de evolución. Compilación de observacións directas.

Contidos
Uso de aplicacións informáticas de xestión e control.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Para superar o módulo o alumnado terá que superar todos aqueles criterios de avaliación establecidos como mínimos exigibles nesta programación, que aparecen indicados en cada unha das unidades didácticas.

A cualificación trimestral será a resultante da media ponderada das notas acadadas en cada unidade didáctica avaliada nese trimestre, que á súa vez estará determinada polas porcentaxe (en función do seu peso), asignadas aos criterios de avaliación. Unha unidade considérase superada cando se superen os mínimos exigibles e a cualificación global da mesma sexa de 5 ou máis de 5.

A cualificación trimestral será numérica, entre 1 e 10 sen decimais. Consideraranse como aprobadas as puntuacións iguais ou superiores a 5, sempre e cando se superen positivamente aqueles criterios de avaliación establecidos como mínimos exigibles.

En canto á cualificación final, para aprobar o módulo deberán superarse todas as unidades didácticas que o compoñen, e por tanto, todos os CAs considerados mínimos exigibles. A cualificación final do módulo será a media ponderada da nota obtida en cada unidade didáctica, tendo en conta a peso que cada unidade ten no conxunto do módulo.

A cualificación reflectida no boletín do primeiro trimestre será o resultado da media ponderada das notas acadadas en cada unidade didáctica avaliada nese trimestre. A cualificación reflectida no boletín do segundo trimestre será igual á cualificación final do módulo.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

O alumnado que non supere algunha das unidades didácticas ou CA nun trimestre, poderá recuperalo/a no período establecido para tal fin, a través dun exame ou da realización de traballos en función da natureza dos CA non adquiridos.

As actividades de recuperación para o alumnado que non aprobe este módulo, consistirán na presentación de traballos individuais onde se reflectan os coñecementos demandados, e na realización de varias probas escritas e orais, (dependendo da natureza dos Cas non superados). Así mesmo poderase realizar unha proba final onde se comprobará a adquisición dos resultados de aprendizaxe do presente módulo.

As actividades de recuperación previstas, concretaranse para cada alumno/a nun informe individualizado, que tomará como referencia os criterios de avaliación non superados.

O alumnado será informado das actividades programadas para a súa recuperación, do período da súa realización, e da data en que será avaliado.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O número de faltas que implica o dereito á avaliación continua será do 10% da duración total do módulo. O alumnado que perda o dereito á avaliación continua poderá seguir asistindo á clase, salvo en actividades que impliquen riscos tal e como establece a normativa vixente, e terá dereito a realizar unha proba extraordinaria de avaliación previa á avaliación final. Esta proba poderá incluír probas escritas teórico-prácticas, entrega de traballos, e/ou exposición de tarefas. Para aprobar o módulo será condición imprescindible obter como mínimo un 5 nos CAs obxecto de recuperación.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

SEGUIMIENTO DA PROGRAMACIÓN

A orde ORDE do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado dos ensinos de formación profesional inicial no seu artigo 23.5 sinala que cada departamento de familia profesional realizará cunha frecuencia mínima mensual

o seguimento das programacións de cada módulo, indicando grado de cumprimento e xustificación razoada no caso de desviacións, ademais a programación será revisada ao inicio de curso e entregarase unha memoria final de curso.

Para o seguimento mensual utilizarase o modelo do procedemento de Programación establecido (utilizando, se é o caso a plataforma habilitada a tal efecto), que se entregará a xefatura de departamento, xa que dito seguimento e revisión deberá constar nas correspondentes actas de departamento.

Para a memoria final utilizaremos o modelo proporcionado pola xefatura de estudos ao final de curso.

Ademais do recollido no parágrafo anterior, o seguimento da programación levarase a cabo de xeito continuo a través do caderno de aula. As anotacións recollidas neste facilitaran a realización do seguimento da programación mensual a través da aplicación informática.

AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE

A avaliación da práctica docente levarase a cabo en varios momentos. De xeito continuo ao longo do proceso recollendo información daqueles aspectos que non funcionen ou sexa necesario mellorar, para facelo no momento se a situación o permite.

Para avaliar a práctica docente teranse en conta os seguintes temas:

- Metodoloxía utilizada.
- Obxectivos específicos acadados en cada UD e nivel de asimilación dos contidos e procedementos que interveñen.
- Nivel de adquisición dos resultados de aprendizaxe logrados realmente polo alumnado en relación aos programados/esperados.
- Pertinencia dos criterios de avaliación programados.
- Actividades de aprendizaxe e de avaliación empregadas.
- Explicacións realizadas na aula/taller: idoneidade, adecuación, pertinencia
- Materiais e recursos utilizados.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Tal e como se establece na lexislación vixente, Orde do 12 de xullo de 2011, no seu artigo 28: Ao comezo das actividades do curso académico, o equipo docente realizará unha sesión de avaliación inicial do alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno e de cada alumna, así como as súas capacidades. Así mesmo, deberá servir para orientar e situar o alumnado en relación co perfil profesional correspondente.

Para este módulo pasarase durante a primeira semana do curso, un cuestionario de avaliación inicial (sobre coñecementos previos, intereses e motivacións do noso alumnado) que se complementará cos datos proporcionados polo titor/a e datos de información de matrícula.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

O carácter continuo da avaliación debe permitir, a detección precoz das posibles dificultades na adquisición dos contidos por parte do alumnado e, en consecuencia, promover a identificación dos aspectos do proceso que provocan estas dificultades e a adopción das medidas oportunas. Cando a análise da marcha dun estudante determine dificultades para o seguimento, darase un apoio educativo personalizado determinando aqueles

contidos nos que ten máis dificultades, propoñendo traballos e actividades de reforzo que lle permitan acadar as capacidades terminais asociados aos contidos mínimos propostos nesta programación didáctica.

No caso en que non sexa posible que garantir a consecución efectiva dos resultados da aprendizaxe, o equipo docente poderá propoñer a través do departamento de Orientación, a solicitude de flexibilidade horaria, tal e como establece a Orde do 12 de xullo de 2011 no seu artigo 15: "De acordo co artigo 61 do Decreto 114/2010, do 1 de xullo, o alumnado con necesidades educativas especiais, consonte o establecido no artigo 73 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, poderá ser autorizado, cando as necesidades de apoio específico así o xustifiquen, para cursar os ciclos formativos en réxime ordinario de xeito fragmentado por módulos, cunha temporalización distinta á establecida con carácter xeral".

De forma xeral neste módulo implantaranse, conforme ás necesidades detectadas, medidas de reforzo educativo, tanto curriculares como organizativas:

- Tendo en conta a posible discapacidade física dun alumno/a (xordeira, cegueira, deficiencia motórica,...), será necesaria a adecuación no acceso o currículo.
- Tamén poderán adecuarse compoñentes básicos do currículo (contidos, metodoloxía, recursos), incidindo directamente na programación, en base ás problemáticas concretas:
  - Adaptación no proceso de ensinanza-aprendizaxe aos ritmos e tempos tanto do grupo como individuais, axustando a temporalización das unidades didácticas.
  - Planificación de actividades para determinar cales son os coñecementos previos do alumnado antes de iniciar o proceso de ensinanza-aprendizaxe.
  - Tendo en conta os intereses do alumnado na programación e funcionalidade das aprendizaxes.
  - Creación dun clima de respecto e tolerancia e valoración mutua.
  - Creación dun ambiente de traballo cooperativo, de axuda mutua, un grupo de traballo que integre a alumnas/os con diversidade de intereses, motivacións e capacidades.
  - Métodos alternativos de ensinanza-aprendizaxe.
  - Maior tempo para a consecución dos obxectivos
  - Actividades diversas diferenciadas en grao de dificultade e complexidade para traballar o mesmo contido.
  - Diseñar diferentes actividades e situacións para avaliar o mesmo contido.
  - Adaptando os instrumentos de avaliación ás necesidades e capacidades potenciais do alumnado.
  - Materiais adaptados ás súas necesidades.
  - Adecuación de espazos na aula que favorezan a mobilidade do alumnado e posibilite distintos tipos de traballo de forma simultánea e diferentes agrupamentos coa participación de todos os alumnos e alumnas.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

O módulo coordinará a súa impartición co profesorado que imparte o resto dos módulos, de cara a evitar solapamentos nos contidos, e a optimizar o proceso de ensino - aprendizaxe.

Pero ademais, incidirase especialmente nos seguintes temas transversais:

- Valores, actitudes e habilidades necesarias e positivas para as relacións coas persoas, e para o traballo en equipo. Ambos aspectos estarán

presentes no desempeño das súas tarefas como profesionais.

- Educación para a paz, insistindo especialmente na resolución positiva de conflitos.
- Diversidade. O alumnado debe ser consciente e reflexionar sobre a existencia de prexuízos e estereotipos que poden influír nas persoas coas que realicen o seu traballo, e na súa futura intervención en xeral. Asemade, preténdese que sexan capaces de identificar as capacidades e potencialidades de todos os individuos.
- Xénero: visibilizar e valorar ao colectivo de mulleres, tanto nas persoas dependentes como nos cuidadores/as.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Considerando que a situación coa pandemia está un pouco máis estable, teremos a posibilidade de levar a cabo visitas os diferentes centros que complementen a formación teórica en centro. Temos previsto visitar diferentes entidades de Atención a persoas en situación con dependencia como o CRD de Medelo, o Centro Estatal de Promoción da Autonomía de Bergondo ou a Asociación Amarai, así como centros residenciais tales como a Residencia de Vila de Cruces.

Desenvolveranse charlas no centro presenciais así como a través de videoconferencia con persoas ou entidades de referencia no eido, tales como Álex Ferradás ou Ánxela López coa presentación do Movemento de Vida Independente.

10.Outros apartados

10.1) Contribución ao Plan Lector

O propósito de contribuír ao desenvolvemento do Plan Lector do centro é garantir a paulatina capacitación do alumnado nas competencias básicas e cara á súa formación integral como cidadáns e tento favorecer así a adquisición e mellora da competencia comunicación lingüística.

Dende o módulo as colaboracións concretas ao plan son: adquirir material bibliográfico (de considerarse preciso), facer suxestións de referencias bibliográficas, adicar un tempo ao inicio das sesións (segundo o establecido a nivel de centro) para ler textos que o propio alumnado selecciona, realizar dinámicas de fomento da lectura e promover a interese cara libros relacionados co ámbito de traballo, así como con novidades editoriais que se adapten os obxetivos finais do ciclo.